

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ ประเทศอินเดีย
๒๓ - ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๕
[ตอนที่ ๔]

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ ประเทศอินเดีย
๒๓ - ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๕
[ตอนที่ ๔]

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

[ตอนที่ ๔] สนทนาธรรมตามโอกาส วาระสมัย

ตอนที่ ๔ นี้ เป็นการเสนอกิจกรรมของคณะท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ในวันอังคารที่ ๒๗ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๕ ที่ สรรนาถ พาราณสี ด้วยว่าไม่ว่าท่านอาจารย์จะเดินทางไปที่ไหนๆ ก็ตาม การไปของท่าน ไม่เคยปราศจากการเกื้อกูลบุคคล ให้ได้มีความเข้าใจในธรรมะที่ถูกต้องที่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้มีพระมหากรุณาแสดงไว้เลย ทุกเวลาของท่านอาจารย์ เป็นเวลาที่มีค่าและเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ต่อผู้ที่ได้พบท่าน และเป็นโอกาส เป็นวาระที่แสนวิเศษ ที่ท่านมอบให้ทุกคนโดยเท่าเทียมกัน ด้วยเมตตา และคำว่า การฟังธรรม การสนทนาธรรม เป็นมงคลอันอุดม ที่ได้ทรงตรัสไว้ในมงคล ๓๘ ก็อยู่ต่อหน้าทุกๆ ท่าน ในทุกๆ ขณะนี้เอง

วันนี้จะมีการเดินทางไปโกสัมพี รัฐอุตตรประเทศ ซึ่งอยู่ห่างจากพาราณสีไปทางทิศตะวันตกราว ๑๓๕ กิโลเมตร เพื่อไปชมเมืองโบราณเก่าโกสัมพี, เสาดินพระเจ้าอโศกมหาราช, วัดโฆสิตาราม, กำแพงวังพระเจ้าอุเทน และแม่น้ำยมุนา ซึ่งกลุ่มท่านที่ไม่เดินทางไป ก็สามารถอยู่สนทนาธรรมที่โรงแรมคล้าค พาราณสี ได้ทั้งวัน

ข้าพเจ้าอยู่ในกลุ่มหลัง คือ ในช่วงเช้า ติดตามท่านอาจารย์ ซึ่งท่านได้รับเชิญจากสมาคมมหาโพธิ์แห่งประเทศไทย เพื่อไปสนทนารธรรมกับสามเณรหลายเชื้อชาติที่บวชในคราวเฉลิมฉลองการครบรอบ ๘๑ ปี ของการสร้างพระมูลคันธกุฎีวิหาร เป็นการสนทนาที่เป็นประโยชน์มาก และมีสามเณรสนใจ สนทนาสอบถามปัญหาต่างๆ เป็นจำนวนมาก ข้าพเจ้าจะยกเพียงข้อความสั้นๆ มาเป็นตัวอย่างให้ทุกท่านได้พิจารณาด้วยครับ (ครั้งแรกข้าพเจ้าแปลกใจว่าทำไมสามเณรจึงดูมีอายุมากแทบทั้งสิ้น ภายหลังจึงทราบว่า เป็นการบวชระยะสั้น ในวาระการเฉลิมฉลองนี้เท่านั้น ครับ)

หลังจบการสนทนารธรรมกับสามเณร ท่านอาจารย์เดินทางกลับไปสนทนารธรรมต่อที่โรงแรมคล้าค ในภาคบ่าย ซึ่งข้าพเจ้าจะได้นำความบางตอนที่ท่านได้สนทนาไว้ มีความที่น่าสนใจ น่าพิจารณายิ่ง มาให้ทุกท่านได้พิจารณาด้วยในอันดับถัดไปนะครับ

เมื่อคณะของท่านอาจารย์เดินทางไปถึงพระมูลคันธกุฎีวิหาร ก็ได้เห็นภาพผู้คนมากมาย เข้าแถวยาวเหยียด ทราบภายหลังว่า ยาวถึงหลายกิโลเมตรเพื่อรอที่จะเข้ากราบนมัสการพระบรมสารีริกธาตุ ที่ประดิษฐานภายในพระรัตนบุษยภาวน์ฯ อันแสนวิจิตรงดงาม ที่คณะของท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ และ มูลนิธิศึกษาและเผยแผ่พระพุทธศาสนา ได้นำมาถวายไว้เมื่อเช้าของวานนี้ ทั้งยังประดับประดาด้วยดอกไม้สดและแห้ง ที่นำไปจากกรุงเทพฯ อย่างสวยงามยิ่ง

ข้าพเจ้ารู้สึกปิติ ที่ได้เห็นภาพผู้คนมากมาย ที่มีใบหน้าบ่งบอกถึงความศรัทธา แม้ว่า ต้องยืนเข้าแถวกลางแดดตั้งแต่เช้า เป็นเวลานานมากกว่าจะได้เข้าไปในพระวิหารเพื่อกราบนมัสการพระบรมสารีริกธาตุของพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้นในวาระอันสำคัญนี้

เมื่อเดินทางไปถึง ท่านพระสืวลีเถระ รองเลขาธิการสมาคมมหาโพธิ์ คอยให้การต้อนรับและเชิญให้ท่านอาจารย์และคณะฯ เข้ากราบนมัสการพระบรมสารีริกธาตุ ของ พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งอัญเชิญมาตั้งแสดงไว้ ณ กลางพระมูลคันธกุฎีวิหาร เพื่อให้ทุกคนเข้ากราบสักการะ เป็นวันแรก เป็นภาพของความวิจิตร งดงาม อันจะประทับใจในใจของทุกๆ ท่าน ไปอีกนานแสนนานครับ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทฺธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทฺธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทฺธัสสะ

อนึ่ง ควรที่จะได้ทราบว่า แต่เดิมขณะที่เข้านมัสการพระบรมสารีริกธาตุนั้น จะมีพระภิกษุคอยถือไฟฉายส่องและใช้ดอกบัวขนาดเล็กชี้ที่องค์พระบรมสารีริกธาตุ เพื่อให้ทุกคนสังเกตเห็นได้ เนื่องจากพระบรมสารีริกธาตุมีขนาดเล็กมาก ซึ่งหากมีคนมากมายเข้านมัสการเช่นนี้ พระภิกษุท่านต้องเปลี่ยนกันทำหน้าที่ แต่ปัจจุบันจากการออกแบบที่มีความละเอียดในทุกขั้นตอนของอาจารย์พิรพล คล้ายณรงค์ อาจารย์จากกาญจนาภิเษกวิทยาลัย ช่างทองหลวง (Royal Goldsmith) ที่ใช้เวลาถึงหนึ่งปีเต็ม ในการสร้าง

พระรัตนบุษยภาชนีฯ องค์นี้ ด้วยความศรัทธา ด้วยความเพียร อย่างสุดฝีมือ ท่านได้ออกแบบให้มีเลนส์ขยายขนาดใหญ่ทั้งสี่ด้าน และมีไฟส่องจากด้านบนด้วย ทำให้ทุกท่านที่เข้ากราบนมัสการ สามารถมองเห็นพระบรมสารีริกธาตุได้อย่างชัดเจน แม้กระนั้น ท่านก็ยังกล่าวอย่างถ่อมตนกับข้าพเจ้าว่า ยังไม่ได้เท่าที่ท่านคิดหวังไว้ แต่สำหรับความเห็นของทุกๆ ท่านแล้ว ข้าพเจ้าเข้าใจว่า นี่คืออภรรณาการอันเลิศแห่งกาลสมัยนี้ทีเดียว ที่ได้ถวายแล้วแด่พระรัตนตรัย ดังที่ท่านอาจารย์ได้กล่าวไว้อย่างซาบซึ้งภายหลังการถวายพระรัตนบุษยภาชนีฯ ว่า "พระรัตนบุษยภาชนีฯ ไม่ใช่ของเราแล้วค่ะ แต่เป็นของพระรัตนตรัย" กราบเท้าท่านอาจารย์ครับ

ดูก่อนมาตลี ท่านจงดูผลแห่งกรรมอันวิจิตรน่าอัศจรรย์นี้ ไทยธรรม (ของที่ให้) ที่เทพธิดานี้กระทำแล้ว ถึงจะน้อยบุญก็มีผลมาก เมื่อจิตเลื่อมใสในพระตถาคตสัมพุทธเจ้าหรือในสาวกของพระองค์ก็ตาม ทักขิณาไม่ชื่อน้อยเลย มาเถิด มาตลี แม้ชาวเราทั้งหลายก็ควรจะพากันบูชาพระบรมธาตุของพระตถาคตให้ยิ่งยวดขึ้นไป เพราะการสั่งสมบุญนำสุขมาให้

พระสูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย วิมานวัตถุ เล่ม ๒ ภาค ๑ หน้าที่ ๓๘๓ ปัตติมาน

จริงอยู่ สรีระของพระพุทธเจ้าผู้มีพระชนมายุยืนทั้งหลาย ย่อมติดกันเป็นพืด
 เช่นกับแท่งทองคำ. ส่วนพระผู้มีพระภาคเจ้าทรงอธิษฐานพระธาตุให้กระจายว่า เรา
 อยู่ได้ไม่นานก็จะปรินิพพาน ศาสนาของเรายังไม่แพร่หลายไปในที่ทั้งปวงก่อน เพราะ
 ฉะนั้น เมื่อเราแม้ปรินิพพานแล้ว มหาชนถือเอาพระธาตุแม้ขนาดเท่าเมล็ดพันธุ์ฝักกาด
 ทำเจดีย์ในที่อยู่ของตนๆ ปรมนิบัติ จึงมีสวรรค์เป็นที่ไปในเบื้องหน้า.

พระสูตรตันตปิฎก ทีฆนิกาย มหาวรรค เล่ม ๒ ภาค ๑ - หน้าที่ ๔๕๕

หลังการได้มีโอกาสกราบนมัสการพระบรมสารีริกธาตุ ที่ประดิษฐานอยู่ภายในพระรัตนบุษยภาชนโอศิกมหาราชปรีวรต ที่ได้ฉัญเชิญออกแสดง และให้ประชาชนทั่วไปได้มีโอกาสเข้ากราบนมัสการ และชมความงดงาม ความวิจิตรตระการตาของพระรัตนบุษยภาชนโอศิกมหาราชปรีวรต เป็นวันแรกแล้ว ท่านพระสืวลีเถระ รองเลขาธิการสมาคมมหาโพธิ์ ได้เชิญท่านอาจารย์ไปสนทนาธรรมกับสามเณร บริเวณปะรำ กลางสนามหญ้าหน้าพระวิหารฯ เป็นการสนทนาธรรมในภาคภาษาอังกฤษ และภาษาอินเดีย โดยมีท่านพระสืวลีเถระแปล และบรรยายประกอบกับการสนทนาธรรม ระหว่างท่านอาจารย์ และสามเณรครับ

Samanera :

We are interested in happening of our rebirth and all of Buddhist philosophy rebirth , please explain me .

Than Ajarn :

The teaching of the Lord Bhuddha came from his enlightenment. He taught everything which can be proved at this very moment. There was birth before we came here long long time ago but it's gone completely and what appears now it's not birth and death.

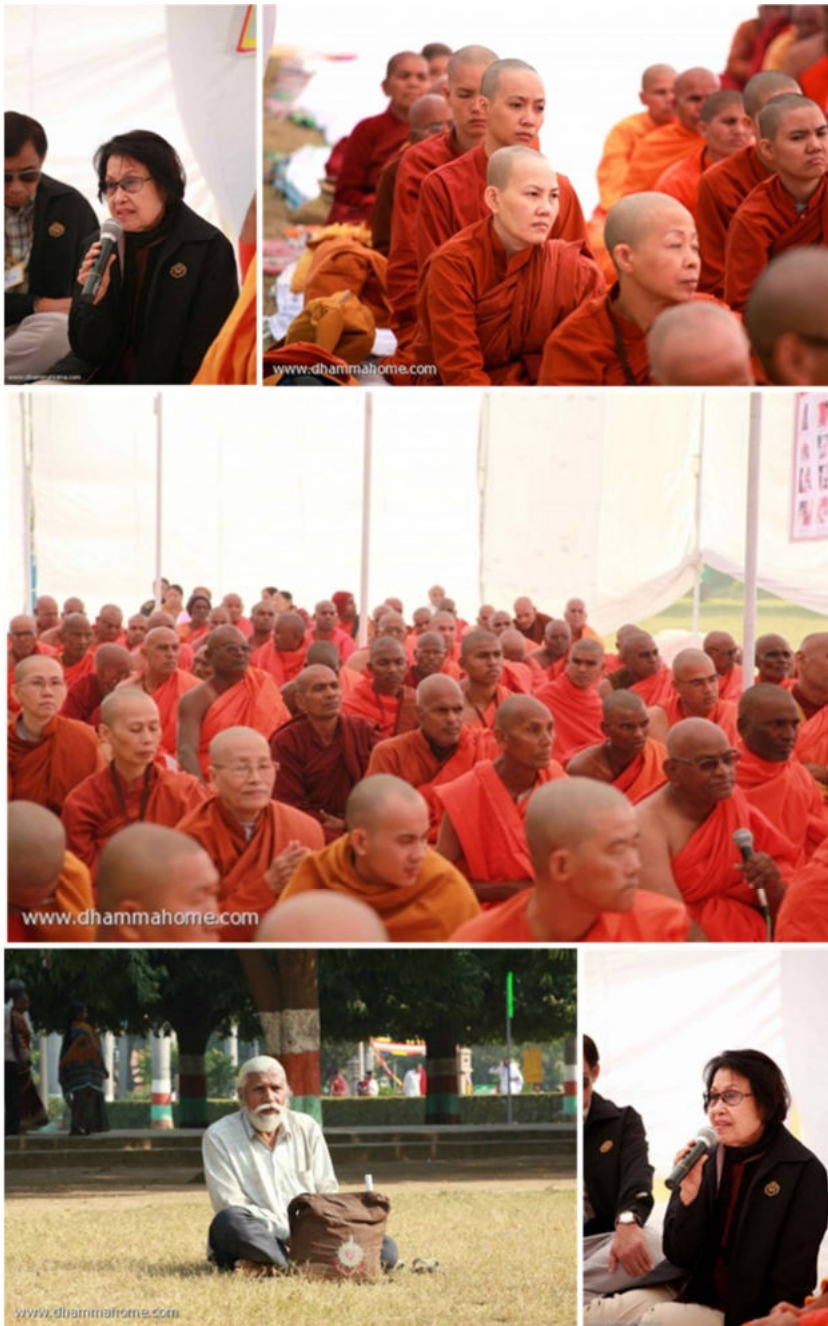

...but there must be a reality which appears now by conditions. The Buddha says that nothing can arise without conditions at all. We couldn't make anything arise , we couldn't just order or control anything at all !!!...

..His enlightenment brings about the understanding of whatever appears as it is , so he taught us to "understand" what is this moment, what is the reality or what is real at this moment ...

...So we can "understand" that if there is no birth at all, there were never be this moment .There will be no seeing , hearing , smelling , tasting , touching and thinking and this is the whole life....

ความการสนทนาธรรม ณ โรงแรมคล้าค พาราณสี
 บ่ายวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

- อ.กุลวิไล :** การสนทนาธรรมจะเป็นประโยชน์ ถ้าหากว่า มีการสอบถาม และ สนทนา ในห้องนี้ ก็จะมีสหายธรรมที่เพิ่งมา และ ไม่เคยได้มาที่ มูลนิธิ ด้วย คุณนุชรัตน์คะ ถ้าหากมีคำถาม ที่จะร่วมสนทนา เป็นโอกาสที่ดีนะคะ ก็ขอเชิญคะ
- คุณนุชรัตน์ :** เรียนท่านอาจารย์คะ เมื่อเช้าได้สนทนาไปบ้างแล้ว ในบางหัวข้อ พอดี เมื่อก็ ค่อยเรื่องมหาสติปัฏฐานกับรุ่นพี่ แล้วเหมือนกับว่า ความเข้าใจไม่ตรงกันคือ เท้าที่หนูฟัง ทั้งซี้ดี ศึกษาที่ท่านอาจารย์ สอน ก็คือ เราฟังธรรมะให้เข้าใจ แล้วก็เรื่องของสติ เขาจะเกิดเอง

เมื่อเหตุปัจจัยพร้อม แล้วกิสติที่เกิดขึ้น เขาอาจจะเกิดที่ฐานใดฐานหนึ่งในสี่ฐาน ก็เลือกไม่ได้ บังคับไม่ได้ อันนี้ คือหนูเข้าใจถูกไหมคะ ท่านอาจารย์?

- महाबौद्ध समाज आर्य समाज, सारनाथ ।
Maha Bodhi Society Of India, Sarnath
THE SANGHA, QUY-YEN, HUNG - T
MAY PEACE PREVAIL ON THE E

(ท่านพระสีวลีเถระ รองเลขาธิการสมาคมมหาโพธิ์)

ท่านอาจารย์ :

สังเกตได้เลยนะคะ จากคำถามว่า ถ้าเข้าใจถูกไหมคะ? คือ ไม่ใช่คะ แล้วก็ไม่ได้ถูกด้วย ถ้าถูกแล้วก็แน่ใจ ไม่ถามนะคะ ฟังแล้ว ก็รู้สึกเหมือนกับว่า ได้เข้าใจ "คำ" ที่พูดหลายคำ ก็อยากจะ สอบถามว่า เข้าใจจริงๆ ไหม? เช่นคำว่า "ฐาน" เมื่อก็พูด ใช่มั้ยคะ? แล้ว "สติ" ก็มีหลายคำ แล้วก็ เมื่อเข้าใจธรรมะแล้ว สติ ก็เกิด ที่สงสัยใช่มั้ยคะ? คะ ที่ได้ฟังธรรมะ "เพื่อเข้าใจ" ถูกต้องมั๊ย คะ? เข้าใจอะไร?

- คุณนุชรัตน์ : ฟังธรรมะ เพื่อเข้าใจอะไร? เข้าใจในสิ่งที่กำลังปรากฏ ขณะนี้ ค่ะ
- ท่านอาจารย์ : เพราะฉะนั้น เดียวนี้ มีอะไรปรากฏ ค่ะ?
- คุณนุชรัตน์ : ขณะนี้ มีเห็น มีได้ยิน ค่ะ
- ท่านอาจารย์ : ค่ะ เข้าใจยังงัย?
- คุณนุชรัตน์ : ก็ ถ้าตามทฤษฎี
- ท่านอาจารย์ : ไม่เอาค่ะ คือ ทฤษฎี คือ คำที่แสดงความจริงของธรรม เพราะฉะนั้น ในขณะที่ฟัง จริงๆ แล้ว ไม่ใช่ทฤษฎี ที่เราจะไป "ทำ" หรือจะไป "คิดเอง" แต่ว่าเป็น "วาจาสะกิด" คำที่ได้ฟัง เป็น คำจริงที่พูดถึง สิ่งที่มีจริง ในขณะนี้ ที่พิสูจน์ได้ เพราะฉะนั้น ที่บอกว่า ขณะนี้ ความจริงก็มีเห็น มีได้ยิน แล้ว "รู้ความจริง" ของ เห็น ของได้ยิน อย่างไรบ้างคะ?

คุณนุชรัตน์ : ก็คือ หนูพอจะจับได้ว่า เห็น กับ ได้ยิน คนละสภาวะกันบางครั้ง ที่เรามองไปเนี่ย เราเหมือนกับ เห็นภาพทั้งหมด แต่ว่า จริงๆ แล้ว มันไม่ใช่ภาพทั้งหมดค่ะ

ท่านอาจารย์ : ค่ะ ทั้งหมด เป็น "ความคิด" เรื่อง เราเห็นอะไร? บางครั้ง ก็เห็นหมดเลย ทุกอย่าง รวมๆ ใช่มั้ยคะ? แต่บางครั้ง ก็เห็นเฉพาะ อย่าง หมายความว่าอย่างนี้นะคะ? แล้ว "เห็น" เป็นยังไง? และ สิ่งที่ปรากฏจริงๆ เป็นอย่างไร? ที่ว่า "รู้" ค่ะ?

คุณนุชรัตน์ : ก็อย่างเห็น มอง มันก็ปัจจัยที่ทำให้เราเห็น ก็คือ หนูขอใช้ ลักษณะ ที่อาจจะไม่ตรงกับทางภาษา ก็คือ อย่างเห็นได้ก็เห็น เป็น มีสีذن แล้วก็ต้องมีเหตุปัจจัย ก็คือ มีการรับเข้ามาที่ตา แล้วก็ได้ะ ไม่มีความรู้สึกอะไร แต่ว่า มีตัวรู้หนึ่ง ที่จะไปรู้ว่า อันนี้คือได้ะ แล้วก็ไปแปลที่สมอง ว่านี่คือได้ะ

ท่านอาจารย์

ค่ะ ทั้งหมด เป็น "ความคิด" หลังจากที่เห็นแล้ว ไข่ม้อยคะ? เพราะฉะนั้น "ลักษณะ" ของ "คิด" กับ "ลักษณะ" ของ "เห็น" เป็น "ธรรมะ" หรือ "เป็นเรา"

คุณนุชรัตน์

เป็นธรรมะ ค่ะ แต่ว่าพอรวมๆ แล้ว ก็มีตัวตนเราอยู่นั่นทั้งหมดเลยคะ

ท่านอาจารย์

หมายความว่า ยังไม่ปรากฏ ว่าเป็นธรรมะ เพราะยังรวมกันอยู่ แล้วคำถามต่อไป เรื่องฐาน เรื่องสติ เรื่องอะไรเมื่อไหร่คะ?

คุณนุชรัตน์ :

ค่ะ ก็คือ สติเนี่ย มีหลายระดับ เกิดกับสภาวะธรรม ที่เป็นกุศล ตอนนี้ หนูจะเรียนถาม ในเรื่องของสติปัฏฐาน ก็คือ เท่าที่ทราบ มี ๔ ฐาน

ท่านอาจารย์ :

อย่าเพิ่งไปไกลนะคะ "สติ" เป็นกุศลหรือเปล่า?

- คุณนุชรัตน์ : สติเป็นกุศลค่ะ
- ท่านอาจารย์ : ค่ะ สติก็เป็นกุศลด้วย เดียวนี้ สติเกิดหรือเปล่า?
- คุณนุชรัตน์ : เดียวนี้ไม่เกิดค่ะ
- ท่านอาจารย์ : ในขณะที่ฟังธรรมะนี้ เข้าใจมั๊ยคะ?
- คุณนุชรัตน์ : เข้าใจค่ะ
- ท่านอาจารย์ : ค่ะ เพราะฉะนั้น สติเกิดหรือเปล่า?
- คุณนุชรัตน์ : เกิดค่ะ
- ท่านอาจารย์ : ขึ้นไหน?
- คุณนุชรัตน์ : ขึ้นการฟัง
- ท่านอาจารย์ : ค่ะ ขึ้นการฟัง เข้าใจ รู้ว่า ขณะนี้ มีสติ แต่ "ลักษณะ" ของสติ ปรากฏหรือเปล่า? ให้รู้ว่าเป็นสติ เราพูดถึงสติ แต่สติปรากฏ ลักษณะที่เป็นสติ ให้รู้หรือเปล่า? ว่านั่น เป็นสติ หรือ "เพียงฟัง" ว่า ขณะที่เข้าใจ มีสติเกิด แน่แน่นอนแต่ "ลักษณะของสติ" ก็ไม่ได้ ปรากฏให้รู้ว่าเป็นสติ จะชื่อว่า เรา รู้จักสติ หรือยัง?

...เพียงแค่ฟัง แล้วก็เข้าใจถูก ว่ามีสติ เพราะขณะที่เข้าใจ ตรงกัน
ข้ามกับขณะที่ไม่เข้าใจ คือ ธรรมะเป็นเรื่องละเอียดมาก แล้วก็
ลึกซึ้งด้วย เพราะฉะนั้น ความรู้ ก็มีหลายระดับขึ้น จากการที่ไม่
เคยฟังเลยหรือไม่มีความเข้าใจอะไรสักอย่างเดียว แต่ว่า ฟังแล้ว
มีแต่ "ซื่อ" เพราะว่า "ตัวจริง ๆ" ก็เกิดขึ้น ทำกิจการงาน อยู่
ตลอดเวลา แม้ขณะนี้ สติก็เกิด แต่ "สติ" ก็ไม่ได้ปรากฏ...

...แล้วก็ไม่ใช่แต่สติอย่างเดียว ศรัทธาก็มี หิริก็มี โอตตัปปะก็
มี อโลกะ อโทสะ มีสภาพธรรมะ หลายอย่าง ซึ่งเกิดร่วมกัน ใน
หนึ่งขณะ และในหนึ่งขณะ ก็ยังไม่ได้มีความเข้าใจ "ลักษณะ"
ของแต่ละอย่าง"เพียงแค่ฟัง" แล้วก็ "ได้ยิน" คำว่า "ธรรมะ"
หมายความว่า "สิ่งที่มีจริง" ขณะนี้ ก็มีสิ่งที่มีจริง เพราะฉะนั้น สิ่ง
ที่มีจริงขณะนี้ ธรรมะ เป็นอนัตตา ไม่ใช่ของใคร ไม่อยู่ในอำนาจ
บังคับบัญชา ไม่มีใครทำให้เกิดขึ้นได้ เกิดขึ้นเพราะเหตุปัจจัย
แล้วก็ดับไป นี่คือ ความเข้าใจ "เรื่อง" ของ "ธรรมะ"...

...เป็นอย่างนี้หรือเปล่าคะ? ตั้งแต่ฟังมา ก็เข้าใจ "เรื่องของ
ธรรมะ" แต่ว่า "ลักษณะ" ของธรรมะ แต่ละอย่าง มีจริงๆ เกิดดับ
เร็วมาก เพราะฉะนั้น การที่จะรู้จริงๆ ว่า ธรรมะ ที่เรากล่าวถึง
"แต่ละหนึ่ง" เป็นอย่างไร? สามารถที่จะรู้ ในขณะที่เพียงเข้าใจ
เรื่องราว ได้มั๊ยคะ? น่าคิดนะคะ ที่ว่าไม่ได้ ก็มี ที่ว่าได้ ก็มี
เพราะฉะนั้น แม้แต่การฟังเรื่องเดียวกัน ก็จะได้เห็นว่า ความ
เข้าใจ ก็ต่างกันไป...

...เพราะฉะนั้น ขอดถามอีกครั้งหนึ่งจากการที่ไม่เคยฟังธรรมะเลย ไม่เคยรู้เลยว่า สิ่งที่มีจริงในขณะนี้ มีจริง ๆ เพราะเกิดขึ้น ถ้าไม่เกิด จะมีได้อย่างไร? แต่สิ่งที่มีจริงในขณะนี้ ก็หลากหลาย เวลาเราพูดถึง "สติ" เมื่อที่ใช้คำนี้ เราก็รู้ว่า เป็นธรรมะฝ่ายดีและขณะนี้ที่กำลังเข้าใจธรรมะ ก็ต้องมี "สติ" แน่นนอน เพราะเข้าใจถูกมั๊ยคะ? นอกจากสติ ก็ยังมี "ศรัทธา" สภาพจิตที่ผ่องใส ในขณะที่เข้าใจมี "hiri" มี "โอตตปปะ" เพราะเราขณะนี้ "ฟัง" จึงได้ "เข้าใจ" แต่ที่ฟังก็ ถ้าไม่มีหิริ ละอายที่จะไม่รู้ จะฟังไหม?

...เพราะฉะนั้น คนที่ฟังธรรมะ ก็คือ เพราะ "หิริ" ละอายที่จะไม่รู้ เป็นสภาพธรรมะที่เป็น ฝ่ายดี เป็นกุศล จึงฟัง มีโอตตบปะ มือโกละ อโทสะ มีสภาพธรรมะฝ่ายดี หลายอย่างมาก ในขณะนี้ ที่ร่วมกัน เกิดขึ้น และ ดับไปแล้ว "รู้ลักษณะ" ของสภาพธรรมะ แต่ละหนึ่ง นั้นหรือเปล่า? ในขณะที่เพียงฟังเข้าใจเท่านั้น จะรู้ได้ ไหมคะ? ในขณะที่ยังฟัง เข้าใจแค่นี้ จะรู้ลักษณะของสภาพ ธรรมะ แต่ละหนึ่ง ได้มั๊ยคะ? แม้ว่า มีจริงๆ จากการฟัง...

..."ฟัง" เข้าใจว่ามี แต่ว่า "ลักษณะ" ไหน? ปรากฏให้รู้หรือเปล่า?
ว่าเป็นแต่ละหนึ่ง อโลกะ เป็น อโลกะ อโทสะ เป็น อโทสะ
ศรัทธา เป็น ศรัทธา หิริ เป็น หิริ โอตตปปะ เป็น โอตตปปะ
"ลักษณะ" แต่ละหนึ่ง ที่มีจริงๆ ในขณะที่เข้าใจธรรมะ "ปรากฏ"
ให้ "รู้" หรือเปล่า? หรือว่า กำลังปรากฏให้รู้หรือเปล่า? นี่คือ "คิด"
ค่ะ จะได้รู้ความจริง ว่าคืออะไร? ปรากฏให้รู้ได้หรือเปล่าคะ?
เดี๋ยวนี้ ค่ะ?...

กราบเท้าบูชาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
ขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุกๆ ท่านด้วยครับ

